

УДК 681.321

АНАЛІЗ СПОСОБІВ ПІДВИЩЕННЯ НАДІЙНОСТІ ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ КЕРУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ АПК

Олійник П. В.

Науковий керівник: к.т.н., доц. Піскачова І. В.
ХНТУСГ імені Петра Василенка, м. Харків, Україна

Постановка задачі, аналіз останніх досліджень та публікацій. Висока надійність складних автоматизованих систем керування технологічними процесами агропромислового комплексу (АПК) жорсткого реального часу, до яких відносяться мікропроцесорні системи керування (МСК), забезпечується за допомогою резервування апаратури, системних і прикладних програм, а також використання додаткових засобів, що управляють відновленням процесу керування після прояву збоїв та відмов.

Основні матеріали досліджень. Надійність функціонування програмного забезпечення (ПЗ) – група властивостей, які обумовлюють здатність ПЗ зберігати працездатність і перетворювати початкові дані в результат, який очікується в заданих умовах за встановлений період часу.

Характеристики надійності складних ПЗ повинні бути достатньо високими, щоб виконувалися вимоги технічного завдання при проектуванні МСК. Методи локалізації та виключення помилок базуються на введенні в ПЗ системи різних видів надмірності: часової, інформаційної та програмної надмірності (багатоверсійності).

Моделювання та дослідження різноманітних способів введення багатоверсійності ПЗ проводилось за допомогою табличного процесору на прикладі одно-, дво- та триверсійних МСК. По отриманим графічним залежностям при деяких значеннях параметрів (інтенсивності відмов, ймовірності безвідмовної роботи ПЗ), можна зробити висновок о доцільності застосування багатоверсійності у МСК.

Висновки. Дослідження показують, що програмна надмірність може суттєво підвищити надійність МС при деяких вхідних даних. Аналіз досліджень дозволить у подальшому побудувати методику вибору більш надійної структури для використання у автоматизованих систем керування технологічними процесами АПК.